

Inbreuk loont niet

De fameuze kinderstoel TRIPP TRAPP, ongeveer dertig jaar geleden ontworpen door de Noor Peter Opsvik, is wereldwijd een groot succes. De stoel, die op de lengte van een kind instelbaar is en met het kind 'meegroeit', is met diverse prijzen bekroond en wordt zelfs in musea tentoongesteld. De TRIPP TRAPP-stoel is sinds 1995 in Nederland verkrijgbaar. Door het succes van de TRIPP TRAPP-stoel verscheen in 1998 de ALPHA-stoel op de Nederlandse markt. Dat heeft tot een reeks van processen geleid.

mw. mr. M.C.H.I. van der Dussen*

De TRIPP TRAPP-stoel

De ALPHA-stoel

de ontwerper, op het standpunt dat er op de TRIPP TRAPP-stoel auteursrechten rusten. Deze rechten zouden aan hen toekomen en Makro zou met de verkoop van de ALPHA-stoel inbreuk op de auteursrechten maken. Nadat Stokke een kortgedingprocedure is gestart, heeft Makro de verkoop stopgezet.

Daarna is Stokke een bodemprocedure begonnen tegen Makro. In deze procedure vorderde zij van Makro schadevergoeding alsmede de afdracht van de door Makro met de inbreuk genoten winst. Makro heeft in die procedure niet bestreden dat zij inbreuk op auteursrechten heeft gemaakt. Wel stelde Makro zich op het standpunt dat de inbreuk haar niet kon worden toegerekend en zij derhalve niet verplicht is haar winst af te dragen en schadevergoeding te betalen.

Schuld Makro

De rechtbank overwoog, terecht, dat als vaststaat dat er sprake is van inbreuk, dit niet automatisch met zich brengt dat Makro verplicht is haar winst af te dragen en de door Stokke geleden schade te vergoeden. Makro is alleen verplicht schadevergoeding te betalen en haar winst af te dragen als de inbreuk aan haar kan worden toegerekend (dat wil zeggen dat Makro schuld heeft aan de inbreuk).

Makro vond dat haar geen verwijt treft aangezien zij niet wist dat zij inbreuk maakte op auteursrechten toen zij de stoelen verkocht. Zij had de stoelen immers van een naar haar oordeel bonafide handelaar betrokken en de inbreuk was volgens Makro ook niet evident.

Stokke stelde daartegenover dat Makro wel verwijtbaar had gehandeld omdat

1. het onwaarschijnlijk zou zijn dat Makro niet van de (problemen rond namaak van de) TRIPP TRAPP-stoel op de hoogte was,
2. Makro ook op geen enkele wijze onderzoek heeft gedaan naar rechten, en
3. het handelen in producten nu eenmaal een bepaald ondernemingsrisico met zich brengt.

De rechtbank oordeelde dat de inbreuk Makro kon worden toegerekend. Kort voor de verkoop van de ALPHA-stoel door Makro heeft, aldus de rechtbank, op de voorpagina van de *Telegraaf* een artikel gestaan over de TRIPP TRAPP-stoel met een foto van de stoel. In het septembernummer 1998 van het blad *Meubel* heeft eveneens een artikel over de TRIPP TRAPP-stoel gestaan. Volgens de rechtbank moet in ieder geval een aantal personen bij Makro van de TRIPP TRAPP-stoel op de hoogte zijn geweest. De rechtbank wees er daarbij op dat de genoemde publicaties juist ook ingaan op na-

Inleiding

De ontwerper van de TRIPP TRAPP-kinderstoel heeft het Noorse Stokke-concern ('Stokke') in 1972 het recht verleend de TRIPP TRAPP-stoel op de markt te brengen. Stokke heeft de stoel sindsdien zeer verdienstelijk verkocht. De TRIPP TRAPP-stoel is een ijersterk ontwerp en wordt aangeboden onder de slagzin: 'De stoel die met uw kind meegroeit'. Van iedere vijf baby's die nu worden geboren, groeit er in Nederland ten minste één baby op met een TRIPP TRAPP-stoel.

Inbreuk

In oktober 1998 heeft Makro Zelfbedieningsgroothandel CV ('Makro') een op de TRIPP TRAPP-stoel gelijkende kinderstoel, de ALPHA-stoel, op de markt gebracht. Makro betrok deze stoel van Jakotrade B.V. Makro bood de ALPHA-stoel aan voor f 129,00 (exclusief BTW), de helft van de prijs van de TRIPP TRAPP-stoel.

Stokke heeft Makro vervolgens gesommeerd de verkoop van de stoel onmiddellijk te staken. Stokke stelde zich, tezamen met

maak van de TRIPP TRAPP-stoel en het ontwerp van de ALPHA-stoel van dien aard is dat bij een professionele handelaar als Makro de gedachte moet opkomen dat er wel eens sprake zou kunnen zijn van een (nagemaakt) auteursrechtelijk beschermd ontwerp.

Schadevergoeding en winstafdracht

Omdat de inbreuk Makro kon worden toegerekend, moest Makro de door haar met de verkoop van de ALPHA-stoel genoten winst afdragen aan Stokke. Makro zou Stokke in principe ook de schade dienen te vergoeden die Stokke heeft geleden als gevolg van de verkoop van de ALPHA-stoel. De rechtbank overwoog daarbij evenwel dat Makro alleen de schade die Stokke in de vorm van gederfde winst heeft geleden diende te vergoeden voor zover de gederfde winst van Stokke meer zou bedragen dan de door Makro af te dragen winst (anders zou Stokke onterecht bevoordeeld worden).

Makro had volgens eigen opgave f 69.823,20 winst genoten door de ver-

koop van de ALPHA-stoel. Omdat Stokke volgens de rechtbank niet kon aantonen dat zij meer winst had gederfd dan de winst die Makro met de verkoop van de ALPHA stoel heeft genoten, hoefde Makro 'slechts' de door haar genoten winst af te dragen. De rechtbank heeft daarbij in aanmerking genomen dat als gevolg van het aanzienlijke prijsverschil tussen de stoelen het onaannemelijk is dat de ouders die de ALPHA-stoel hebben gekocht de aanmerkelijk duurdere TRIPP TRAPP-zouden hebben gekocht als de ALPHA-stoel er niet was geweest. De vordering van Stokke van f 10.000,00 wegens de waardevermindering van de auteursrechten door de verkoop van de ALPHA-stoel wees de rechtbank af. Gegeven het feit dat de TRIPP TRAPP-stoel wereldwijd een groot commercieel succes is en er alleen al in Nederland meer dan 200.000 TRIPP TRAPP-stoelen jaarlijks worden verkocht, valt de omvang van de actie van Makro zowel qua tijd (de stoel is slechts gedurende vier maanden verkocht) als qua aantal (Makro heeft in totaal 1.617 stoelen verkocht) in het niet.

Tot slot

Vaak wordt gezegd dat inbreuk loont. Het is zeer de vraag of dat waar is. Voor Makro heeft de inbreuk in ieder geval niets opgeleverd. De door haar met de inbreuk genoten winst heeft zij moeten afdragen en daarnaast hebben alle procedures Makro zeer veel geld gekost.

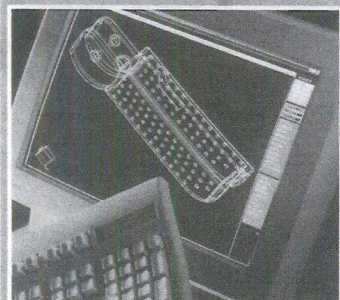
Het bovenstaande voorbeeld toont ook aan dat het bij verkoop van een niet zelf geproduceerd product altijd van belang is om na te gaan of met de verkoop van het product geen inbreuk wordt gemaakt op intellectuele eigendomsrechten van een derde.

* Mw. mr. M.C.H.I. van der Dussen (foto) is advocaat en partner bij CMS Derks Star Busmann te Amsterdam, sectie Intellectuele Eigendom en Informatietechnologie

(e-mail: m.vanderdussen@cmsderks.nl).

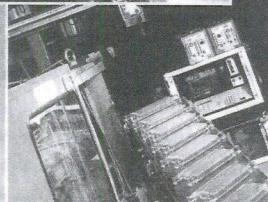
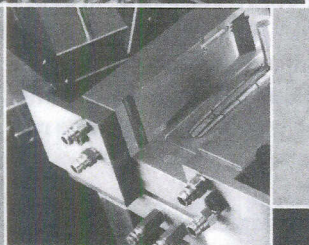
SHOPPING · · · ONESTOPSHOPPING · · · ONESTOP

Van idee tot product...

Productontwerp

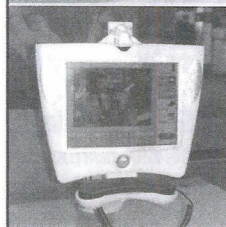
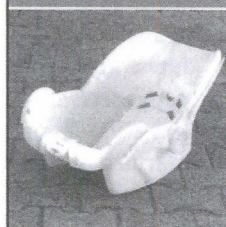
- Productontwikkeling
- Matrijsvervaardiging
- Spuitgieten
- Nabewerking
- Completering

insigne

T +31 (0)184 697 200
F +31 (0)184 697 201
E info@insigne.nl
I www.insigne.nl

De kortste weg van idee naar werkelijkheid

Amitek
Prototyping

**Selective
Laser
Sintering**

Rapid Prototyping

**Engineering
Productrealisatie
Prototypen
Modellen**

**3D Solid Modelling
Vacuüm Gieten
3D CAD/CAM
CNC-Frez**

Amitek
Spinsterlaan 8a, 3454 WZ De Meern
T 030 6665558 / F 030 6621094
E info@amitek.nl / WWW.amitek.nl